

**Дрогобицький державний педагогічний університет
імені Івана Франка
Кафедра теорії та методики фізичної культури і спорту**

СЛОВНИК СПОРТИВНИХ ТЕРМІНІВ

Дрогобич – 2024

796:811'373

C48

Рекомендовано до друку вченою радою
Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка
(протокол № 6 від 27 червня 2024 р.)

Рецензенти:

Мар'яна КЛИМ – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної педагогіки та корекційної освіти Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка;

Світлана ГЕРАСИМЕНКО – кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент, завідувач кафедри теорії та методики фізичного виховання і спорту Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка

Словник спортивних термінів / авт.-уклад. О. Логвиненко.
Дрогобич : Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, 2024. 28с.

Словник спортивних термінів містить найважливіші поняття теорії і методики фізичної культури та спорту. У ньому розкривається зміст понад 400 основних термінів і понять, якими оперують у галузі фізичного виховання, фізичної культури і спорту.

Видання розраховане на здобувачів вищої освіти, які вивчають дисципліну «Професійна підготовка фахівців фізичної культури» та інші навчальні курси освітньої галузі «Фізична культура», що викладаються англійською мовою, а також для аспірантів, вчителів загальноосвітніх шкіл, викладачів закладів вищої освіти, тренерів спортивних установ, ліцеїв, гімназій, коледжів та всіх, хто цікавиться питаннями розвитку фізичної культури і спорту.

© О. Логвиненко, 2024
© ДДПУ, 2024

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	4
Частина 1. АНГЛО-УКРАЇНСЬКИЙ СЛОВНИК СПОРТИВНИХ ТЕРМІНІВ	6
Частина 2. УКРАЇНСЬКО-АНГЛІЙСЬКИЙ СЛОВНИК СПОРТИВНИХ ТЕРМІНІВ	16
3. СКОРОЧЕННЯ (АБРЕВІАТУРИ) УКРАЇНСЬКОЮ ТА АНГЛІЙСЬКОЮ МОВАМИ	26
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	27

ПЕРЕДМОВА

У сучасних умовах роботи закладів вищої освіти вивчення будь-якої навчальної дисципліни починається із ознайомленням з її понятійно-термінологічним апаратом, тобто зі специфічними професійними термінами і поняттями.

З огляду на цю обставину створення словників, які розкривають зміст ключових термінів і понять науки, є важливим і актуальним, оскільки основу професійного спілкування у будь-якій галузі становить спеціальна термінологія, що вдосконалюється разом із розвитком відповідного фаху.

Саме тому володіння професійною термінологією та уміння доцільно її використовувати під час спілкування та викладання, є важливою складовою становлення майбутнього фахівця з фізичної культури.

Спортивні терміни мають свої особливості. Вони утворюють складну систему базових понять галузі та правил користування ними. Специфіка спортивних термінів полягає у тому, що вони дуже різноманітні, а в останні роки – інтенсивно поповнюються новою термінологією. Такому розвитку сприяє те, що українська вища освіта з кожним роком все активніше інтегрується до європейського і світового освітнього простору. Це вимагає від фахівців не тільки доброго знання вітчизняної теорії, а й належного володіння іноземною (англійською мовою) та знання зарубіжної термінології у сфері «Фізичної культури і спорту».

На жаль, маємо констатувати, що довідково-словникової англійської літератури за спортивною тематикою у нас поки що нема. Важко знайти англо-українські словники спортивної тематики, розраховані на використання у початковому процесі. Позитивним є той факт, що в ДДПУ ім І.Франка запроваджено додаткові години та передбачено окремі предмети для читання англійською мовою. З огляду на це виникає гостра потреба у довідковій навчальній літературі іноземними мовами, зокрема англійською, адже проблема перекладу спортивної лексики, термінологічних одиниць завжди буде актуальною і нагальною.

Саме тому в термінологічному словнику представлено широке коло понять з фізичної культури і спорту, педагогіки та психології. До видання увійшли нові терміни, що стосуються занять спортом людей з особливими потребами. В ньому подано терміни, які допоможуть студентам опанувати окремі теми навчальної дисципліни «Професійна діяльність у сфері фізичної культури», яка викладається англійською мовою.

Словник термінів та понять рекомендований здобувачам вищої освіти, викладачам закладів вищої освіти, тренерам спортивних закладів, вчителям загальноосвітніх шкіл, ліцеїв, гімназій, коледжів.

Частина 1.

АНГЛО-УКРАЇНСЬКИЙ СЛОВНИК СПОРТИВНИХ ТЕРМІНІВ

А

absolute power	абсолютна сила
academic mobility	академічна мобільність
academic freedom	академічна свобода
academic recognition	академічне визнання
academic staff	академічний персонал
adaptation	адаптація
aerobics	аеробіка
all-around	багатоборство
american football	американський футбол
anthropometry	антропометрія
archery	стрільба з лука
athletics	атлетика
arrow	стріла
assessment	атестація
award of qualification	присудження кваліфікації

В

bachelor	бакалавр
badminton	бадмінтон
badminton racquet	ракетка для бадмінтону
bad habits	шкідливі звички
ball	м'яч
baseball bat	бейсбольна бита
baseball	бейсбол
basketball	баскетбол
barbell	штанга
bathing cap	шапочка для плавання
bicycle	велосипед
bike	велосипед
boxing gloves	боксерські рукавиці
beach volleyball	пляжний волейбол

bowls	гра в кулі, боулз
boxing	бокс
boxing glove	боксерська рукавиця
booking	попередження гравця жовтою карткою
<i>to book</i> (жовтою карткою)	<i>попередити гравця</i>
boxing ring	боксерський ринг
bell	дзвоник
bicycle pump	велосипедний насос
bishop	слон (<i>шахова фігура</i>)
brake	гальмо
board game	настільна гра
backgammon	нарди

C

canoeing	веслування на каное
climbing	скелелазання
competition	змагання
course contents	зміст курсу
cricket	крикет
cricket bat	крикетна бита
cycling	велоспорт
corner kick або corner	кутовий удар
crossbar або bar	перекладина
cricket ground	поле для крикету
chain	цеп
check	шах
checkmate	мат
chess	шахи
chessboard	шахівниця
<i>to castle</i>	робити рокіровку

D

darts	дартс
descriptors of qualifications	дескриптори кваліфікацій
defeat	поразка

draw	нічия
diving	дайвінг
discus throw	метання диска
distance learning	дистанційне навчання
dominoes	доміно
draughts	шашки
<i>to draw</i>	зіграти в нічию
double diploma	подвійний диплом

E

educational process	освітній процес
education activity	освітня діяльність
education sciences	освітні, педагогічні науки

F

faculty	факультет
field of education	галузь освіти
field practice, practice training	практика
fishing	риболовля
fixture	пристрій
football	футбол
fan	вболівальник
foul	фол
football club	футбольний клуб
free kick	штрафний удар
football pitch	футбольне поле
fishing rod	вудка
football	м'яч для футболу
football boots	бутси
full-time educational form	денна форма навчання

G

game	гра
generic competences	загальні компетенції
go	го (стародавня китайська стратегічна гра)
go-karting	картинг

golf
golf club
gymnastics
goal
goal kick
goalkeeper
goalpost або post
golf course
good move!
gym
gears

гольф
гольф-клуб
гімнастика
гол
удар від воріт
воротар
стійка воріт
поле для гольфу
гарний хід!
тренажерний зал, спортзал
швидкості

Н

half-way line
half-time
handball
handlebars
hiking
hockey
horse racing
horse riding
hunting
header

середня лінія
перерва між таймами
гандбол
кермо, рукоятка
піший туризм
хокей
скачки
верхова їзда
полювання
удар головою

1) to head the ball

ударити м'яч головою

2) to have a puncture

проколоти шину

hockey stick

хокейна ключка

hammer throw

метання молота

high jump

стрибки у висоту

hurdles

бар'єрний біг

І

ice hockey
ice skates
ice skating
ice rink

льодовий хокей
ковзани
катання на ковзанах
каток

inline skating або rollerblading	катання на роликівих ковзанах
inner tube	їздова камера
internationalization	інтернаціоналізація

J

javelin throw	метання списа
jogging	оздоровчий біг
judo	дзюдо

K

karate	карате
kick boxing	кік-боксінг
<i>to kick the ball</i>	ударити м'яч ногою
king	король (<i>шахова фігура</i>)
knight	кінь (<i>шахова фігура</i>)
knowledge	знання

L

lacrosse	лакрос
laboratory assistant	лаборант
league table	турнірна таблиця
learning mobility	навчальна мобільність
learning pathway	навчальна траєкторія
суддя на лінії, помічник арбітра	
long jump	стрибки в довжину
loss	програв
loser	той, що зазнав поразки
(to) lose	програти

M

master	магістр
match	матч
marathon	марафонський біг
martial arts	бойові мистецтва
motor racing	автогонки

mountaineering
move
to move

альпінізм
пересування
робити хід

N

netball
net

нетбол
сітка

O

Olympic Games
Olympic emblem
Olympic oath
Olympic symbols
Olympic Charter
Olympic slogan
Olympic flame
olympic flag
olympic record
olympic movement
Olympic symbol
Olympic sport
offside
opponent

Олімпійські ігри
Олімпійська емблема
Олімпійська клятва
Олімпійська символіка
Олімпійська хартія
олімпійське гасло
олімпійський вогонь
олімпійський прапор
олімпійський рекорд
олімпійський рух
олімпійський символ
олімпійський спорт
положення поза грою
суперник

P

pawn
pool
pass
1) to pass the ball
player
to play
to play away
to play at home
penalty

пішак (в шахах)
більярд
передача
передавати м'яч
гравець
грати
грати за кордоном
грати вдома
пенальті

penalty area	штрафна зона
penalty spot	точка пенальті
<i>to take a penalty</i>	прийняти пенальті
pedal	педаль
peer-review	експертна оцінка
piece	шахова фігура
puncture	прокол
ремонтний набір для герметизації шин	
pole vault	стрибки з жердиною
pool cue	більярдний кий
professional training	професійна підготовка

Q

queen	королева (<i>шахова фігура</i>)
quality assurance	забезпечення якості

R

racket	ракетка
racetrack	іподром
recreation	активний відпочинок
red card	червона картка
referee	арбітр
rental	прокат
resign	відставка
result	результат
<i>to resign</i>	здаватися
ride	їзда, катання, прогулянка
<i>to ride a bicycle</i> або <i>to ride a bike</i>	їхати на велосипеді
ring	ринг
rowing	веслування
rook or castle	тура (<i>шахова фігура</i>)
roller	валик
rollerblades	ролики
rugby	регбі
running	біговий спорт
rugby ball	м'яч для регбі
run	біг
running shoes	кросівки

running track
running with barriers
(100 metres) run
(1500 metres) run

бігова доріжка
біг з бар'єрами
біг на 100 метрів
біг на 1500 метрів

S

saddle
sailing
score
scuba diving
shooting
shot
shot put
skateboard
skateboarding
skills
skis
skiing
snooker
snowboarding
supporter
to score a goal

сидіння
вітрильний спорт
рахунок
дайвінг
стрільба
удар
штовхання ядра
скейтборд
скейтбординг
навички
лижі
лижний спорт
снукер
сноубордінг
той, хто підтримує
забити гол

to send off

дискваліфікувати гравця
(червоною карткою)

to be sent off

бути дискваліфікованим

to shoot

посилати м'яч

shooting gallery
shuttlecock
skateboard
skates
skating rink
ski
ski boot
ski goggles
ski helmet
ski jacket

спортивний тир
волан
скейт
ковзани
каток
лижа
лижний черевик
лижні окуляри
лижний шолом
лижна куртка

ski pants	лижні штани
skipping rope	скакалка
squash court	корт для сквошу
squash racquet	ракетка для сквошу
stand	глядацька трибуна
stick	палка
stopwatch	секундомір
squash	сквош
spokes	спиці
spectator	глядач
stalemate	пат
surfing	серфінг
summative assessment	підсумкове оцінювання
swimming goggles	окуляри для плавання
swimming pool	плавальний басейн

T

table tennis	настільний теніс
table football	настільний футбол
ten-pin bowling	боулінг
tennis	теніс
tennis racquet	тенісна ракетка
tackle	атака суперника
throw-in	вкидання м'яча
touchline	бічна лінія
<i>to take або to capture</i>	захоплювати
tennis court	тенісний корт
title of program subject area	найменування спеціальності
tyre	шина
triple jump	потрійний стрибок
tennis ball	тенісний м'яч
tennis court	тенісний корт
tennis racket	тенісна ракетка

U

umpire	спортивний суддя
university administration	керівництво університету
upbringing	виховання

V

volleyball
victory

волейбол
перемога

W

walking
water polo
water skiing
to watch
weightlifting
windsurfing
wrestling
World Cup
wheel
whistle
win
winner
to win

ходьба
водне поло
водні лижи
дивитися
важка атлетика
віндсерфінг
боротьба
Кубок світу
колесо
свисток
перемога
переможець
перемогти

Y

yoga
yellow card
your move!

йога
жовта картка
твій хід!

Частина 2.

УКРАЇНСЬКО-АНГЛІЙСЬКИЙ СЛОВНИК СПОРТИВНИХ ТЕРМІНІВ

А

абсолютна сила	absolute power
автоперегони	motor racing
адаптація	adaptation
адаптивна фізична культура	adaptive physical culture
аеробіка	aerobics
академічна мобільність	academic mobility
академічна свобода	academic freedom
академічне визнання	academic recognition
академічний персонал	academic staff
активний відпочинок	recreation
альпінізм	mountaineering
амплітуда	amplitude
американський футбол	american football
антропометрія	anthropometry
арбітр	referee
атака суперника	tackle
атлетика	athletics
атестація	assessment

Б

багатоборство	all-around
бакалавр	bachelor
бейсбольна бита	baseball bat
бейсбол	baseball
баскетбол	basketball
бічна лінія	touchline
біг	run
біг з бар'єрами	unning with barriers
біговий спорт	running
бігова доріжка	running track
біг на 100 метрів	(100 metres) run
біг на 1500 метрів	(1500 metres) run
боксерська рукавиця	boxing glove
боулінг	ten-pin bowling
боротьба	wrestling
бойові мистецтва	martial arts
будова тіла	physique

В

важка атлетика	weightlifting
вболівальник	fan
велосипедний насос	bicycle pump
веслування	rowing
відновлення	restoration
відносна сила	relative strength
віндсерфінг	windsurfing
водне поло	water polo

водні лижи	water skiing
волан	shuttlecock
вольова підготовка спортсмена	volitional training of an athlete
воротар	goalkeeper
види спорту	kinds of sport
витривалість	endurance
виховання	upbringing
виховання культури здоров'я	raising a culture of health
виховання фізичних якостей	education of physical qualities
втома	overtiredness

Г

галузь освіти	field of education
гігієна фізичної культури та спорту	physical culture hygiene and sports
гіподинамія	hypodynamia
гнучкість	flexibility

Д

денна форма навчання	full-time educational form
дескриптори кваліфікацій	descriptors of qualifications
добровільне спортивне товариство	voluntary sports company
допінг	dope
допінг-контроль	doping control
дитячо-юнацька спортивна	

школа	children's and youth sports school
дистанційне навчання	distance learning

З

забезпечення якості	quality assurance
загальна фізична підготовка	general physical training
загальні компетентності	generic competences
загартування	hardening, make healthy
засоби фізичного виховання та спортивного тренування	means of physical education and sports training
здоров'я	health
змагання	competition
зміст курсу	course contents
знання	knowledge

І

ігрова діяльність	game activity
ігровий метод	game method
імітаційні вправи	simulation exercises
інтенсивність навантаження	load intensity
інтернаціоналізація	internationalization

К

календар змагань	calendar of competitions
керівництво університету	
колектив фізичної культури	physical culture team

координаційні здібності	coordination abilities
критерії оцінювання	assessment criteria

Л

лаборант	laboratory assistant
лікувальна фізична культура	therapeutic physical culture

М

максимальне тренувальне навантаження	maximum training load
магістр	master
мета фізичного виховання	the goal of physical education
метаболізм	metabolism
методика фізичного виховання	methodology of physical education
методичний прийом	methodical technique
моральна підготовка спортсмена	moral training of the sportsman

Н

навички	skills
навчальна мобільність	learning mobility
навчальна траєкторія	learning pathway
навчальний предмет	educational subject
Національний олімпійський комітет	National Olympic committee

Національний паролімпійський комітет	National Paralympic committee
найменування спеціальності	title of program subject area

O

оздоровчо-реабілітаційна фізична культура	health and rehabilitation physical education
оздоровчо-рекреативна фізична культура	health and recreational physical culture
Олімпійські ігри	Olympic Games
Олімпійська емблема	Olympic emblem
Олімпійська клятвa	Olympic oath
Олімпійська символіка	Olympic symbols
Олімпійська хартія	Olympic Charter
олімпійське гасло	Olympic slogan
олімпійський вогонь	Olympic flame
олімпійський прапор	olympic flag
олімпійський рекорд	olympic record
олімпійський рух	olympic movement
олімпійський символ	Olympic symbol
олімпійський спорт	Olympic sport
оцінка експертна	peer-review

II

Паралімпійські ігри	Paralympic Games
педагогічне тестування	educational testing
педагогічний контроль у	pedagogical control in physical education

фізичному вихованні перевтома	overstrain
підсумковий контроль	final control
подвійний диплом	double diploma
позаурочні форми занять у фізичному вихованні	extracurricular forms of classes at physical education
правила змагань	competition rules
практика	field practice, practice training
принципи фізичного виховання	principles of physical education
професійно-прикладна фізична підготовка	professional and applied physical training
професійна підготовка	professional training
присудження кваліфікації	award of qualification

P

реабілітація	rehabilitation
рекреація	recreation
релаксація	relaxation
риси особистості	personality traits
розвиток фізичних здібностей	development of physical abilities
розклад занять	lessons schedule
рухлива гра	moving game
рухова активність	motor activity

С

спеціальна фізична підготовка	special physical training
спорт	sport
спорт вищих досягнень	sport of the highest achievements
спортивна діяльність	sports activity
спортивна етика	sports ethics
спортивна медицина	sports medicine
спортивна техніка	sports equipment
спортивний клуб (СК)	sports club (SC)
структура тренування	training structure
стріла	arrow

Т

тактичний план	tactical plan
талант	talent
темп рухів	pace of movements
темперамент	temperament, character
теорія фізичного виховання	theory of physical education
тренажер	simulator

У

управління підготовкою спортсменів	management of training of athletes
управління фізичною культурою і спортом	management of physical culture and sports

	Ф	
фізична досконалість		physical perfection
фізична підготовка		callisthenics
фізична освіта		physical education
фізична підготовка спортсмена		physical training of an athlete
фізичне виховання		Physical Education
фізичний розвиток		physical development
фізичні здібності		physical abilities
фізичні якості		physical qualities
фізкультурно-оздоровчі заходи		physical culture and health activities
фітнес		fitness
функціональна система		functional system

	Х	
характер		character, nature
харизма		charisma

	Ц	
цикли тренування		training cycles

	Ч	
частота серцевих скорочень		heart rate

	Ш	
швидкісна витривалість		speed endurance
швидкісно-силові здібності		speed and strength abilities
швидкість рухових реакцій		speed of motor reactions

шкідливі звички
шейпінг

bad habits
shaping

3. СКОРОЧЕННЯ (АБРЕВІАТУРИ) УКРАЇНСЬКОЮ ТА АНГЛІЙСЬКОЮ МОВАМИ

1. Дитячо-юнацька спортивна школа (ДЮСШ)
Children's and youth sports school (CYSS)
2. Добровільне спортивне товариство (ДСТ)
3. Лікувальна фізична культура (ЛФК)
4. Національний олімпійський комітет (НОК)
National Olympic committee(NOC)
5. Національний паролімпійський комітет (НПК)
National Paralympic committee (NPC)
6. Спортивний клуб (СК)
Sport Club (SC)
7. Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система (ЄКЕС)
European Credit Transfer and Accumulation System (ECTS)
8. Європейська асоціація університетів (ЄАУ)
European University Association (EUA)
9. Європейська рамка кваліфікацій (ЄРК)
European Qualification Framework (EQF)
10. Європейський простір вищої освіти (ЄПВО)
European Higher Education Area (EHEA).
11. Європейська асоціація закладів вищої освіти (ЄАЗВО)
European Association of Institutions in Higher Education (EURASHE).

4. СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бочелюк В.И. Психологія спорту : навчальний посібник. Київ, 2007. 258 с.
2. Грибан Г.П. Термінологічний словник з фізичної культури і спорту. Житомир, 2016. 100 с.
3. Гуржий О.С., Порохнявий А.В. Словник термінів та понять з дисципліни «Фізичне виховання»: / О.С Гуржий, А.В Порохнявий. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2020. 36 с.
4. Мальська М.П., Микитенко Н.О., Котловський А.М. Англо-український словник термінів сфери туризму. Київ : Центр учбової літератури, 2015.
5. Мітова О.О., Івченко О.М. Англо-український словник баскетбольних термінів. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2018. 24 с.
6. Наумчук В.І. Словник-довідник основних термінів і понять з теорії та методики фізичного виховання і спорту. Тернопіль : Видавництво Астон, 2013. 96 с.
7. Словник термінів та понять зі спортивних дисциплін : навч.-метод. посіб. / уклад.: О.О. Момот, Є.Ю. Шаповал, Ю.В. Зайцева, С.М. Новік ; Полт. нац. пед. ун-тет імені В. Г. Короленка. Полтава : Видавець Шевченко Р.В., 2019. 147 с.
8. Словник основних понять з фізичної культури : для студентів факультетів фізичного виховання вищих пед. навч. закладів / уклад. О.А. Согоконь, О.В. Донець. Полтава : Сімон, 2020. 111 с.
9. Room A. Dictionary of sports and games terminology / A. Room. Jefferson: London: McFarland & Company, Inc., Publishers, 2010. 180 p.

Електронне довідкове видання

**СЛОВНИК
СПОРТИВНИХ ТЕРМІНІВ**

Дрогобицький державний педагогічний університет
імені Івана Франка

Редактор

Ірина Невмержицька

Технічний редактор

Ірина Артимко

Здано до набору 19.08.2024 р. Формат 60x90/16. Гарнітура Times.
Ум. друк. арк. 1.75 Зам. 78.

Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка.
(Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру
видавців, виготівників та розповсюджувачів видавничої продукції ДК № 5140
від 01.07.2016 р.). 82100, Дрогобич, вул. Івана Франка, 24, к. 203